

Haarlem

Gemeente Haarlem

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Raadsfractie PvdA
t.a.v. R. Schaart

Datum 4 februari 2014
Ons kenmerk 2014 / 38776
Contactpersoon W. Stigter
Doorkiesnummer 023 - 511 3062
E-mail wstigter@haarlem.nl
Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 38 RvO inzake Spaarnelanden

Geachte heer Schaart,

Op 27 januari 2014 heeft u vragen gesteld ex art. 38 RvO inzake Spaarnelanden. Met deze brief geven wij antwoord op uw vragen. Hieronder is uw vraag steeds cursief weergegeven waarna het antwoord van het college volgt. Omdat uw vragen een algemene inleiding bevatten, is een kopie van uw brief als bijlage opgenomen.

- 1. Heeft u vertrouwen in de wijze waarop het huidige directieteam het bedrijf leidt? Bent u het met de PvdA eens dat een bedrijf met ongeveer 250 medewerkers zou moeten kunnen volstaan met het huidige aantal fte's op directieniveau ?*

Antwoord:

De feitelijke topstructuur van Spaarnelanden bestond vóór het ontstaan van de vacature van directeur uit de volgende functionarissen: de algemeen directeur, de manager Operations, de manager Finance & Control, de manager Klantcontacten, de manager HRM en de Directie-adviseur. Nadat de vacature van directeur bij Spaarnelanden vacant werd, heeft wethouder Mooij uitvoerig gesproken met de raad van commissarissen over de gewenste topstructuur van het bedrijf. Hij deed dit in zijn rol van aandeelhouder van het bedrijf namens het college. De topstructuur is daarbij bepaald op één directeur als eindverantwoordelijke voor het bedrijf, bijgestaan door twee managers voor respectievelijk Operations en Finance & Control. Deze drie functionarissen vormen het directieteam. Ten opzichte van de feitelijke structuur is dit een teruggang van de formatie met twee functionarissen, namelijk de manager Klantcontacten en de Directie-adviseur. Daarnaast maakt de manager HRM geen deel meer uit van het directieteam. Samen met het afgesproken salarisplafond voor de aan te stellen directeur (maximaal het salaris van de gemeentesecretaris van Haarlem) betekent dit een besparing op de kosten van circa € 330.000,- structureel. Een en ander is reeds in de commissie Bestuur door wethouder Mooij toegelicht. Het college heeft er vertrouwen in dat met deze topstructuur het bedrijf op een goede manier kan worden geleid.

Gaarne bij beantwoording ons kenmerk vermelden.
Bezoekadres: Grote Markt 2, Haarlem www.haarlem.nl

2. *Zo ja. Is het mogelijk om de inmiddels gestarte werving naar een extra directielid, stop te zetten en een haalbaarheidsonderzoek te starten om te kijken of er met de aanwezige managers de leiding van het bedrijf voortgezet kan worden?*

Antwoord:

Gelet op het antwoord op vraag 1 is beantwoording van deze vraag niet van toepassing.

3. *In de commissie Bestuur van 16 januari 2014 heeft de PvdA voorgesteld om wethouder Mooij, van- uit zijn portefeuille belast met de functie van enige aandeelhouder bij Spaarnelanden, als president-commissaris aan te stellen bij Spaarnelanden. In de beantwoording hierop in de commissie gaf u aan dat ons voorstel mede een oplossing zou kunnen zijn om beter en directer geïnformeerd te worden over het wel en wee van Spaarnelanden. Wanneer kunnen we een voorstel daartoe van de wethouder/college verwachten om dit te formaliseren?*

Antwoord:

Tijdens de vergadering van de commissie Bestuur van 16 januari 2014 heeft wethouder Mooij dit een mogelijkheid genoemd. Het is aan een volgend college om op basis van de coalitievorming en het coalitieprogramma dat daar uit volgt zo nodig met voorstellen te komen.

4. *In het rapport van de Rekenkamer van najaar 2012 worden diverse voorstellen gedaan om de opdrachtnemer- opdrachtgever relatie tussen Spaarnelanden en de gemeente te verbeteren. De ervaring nu is dat de rolverdeling tussen gemeente en Spaarnelanden niet duidelijk is en voor onnodige dubbeling in de werkzaamheden zorgt. Wij zien graag dat Spaarnelanden doelmatig wordt aangestuurd. Kunt u ons op korte termijn een voorstel aanleveren waarin twee scenario's worden uitgewerkt: Een scenario waarbij de aansturing volledig onder verantwoordelijkheid van de gemeente valt en een scenario waarbij Spaarnelanden volledig verzelfstandigd is. Daarbij willen we ook inzicht in de financiële relaties per scenario, ook als het gaat om financieringsconstructies en uitstaande leningen.*

Antwoord:

Het college wil net als u dat Spaarnelanden doelmatig wordt aangestuurd en dat wil Spaarnelanden zelf ook. Daarom is er na het verschijnen van het rapport van de Rekenkamercommissie een traject gestart om dit te verbeteren. Om dit te bereiken is er een verbeterplan opgesteld. Een belangrijk punt uit dat plan is het opstellen van een eenvoudige structuur voor de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) met Spaarnelanden. De nieuwe DVO structuur is zowel eenvoudiger, transparanter en flexibeler van opzet als resultaatgericht en afgestemd op de bij de gemeente in te voeren regiegedachte.

Dit is de aanleiding voor het formeel opzeggen van alle huidige DVO's en bestaande aanvullende opdrachten per 1 januari 2015, met in achtnaam van een opzegtermijn van een jaar. Met Spaarnelanden is overeengekomen om in 2014

Haarlem

3

nieuwe DVO's tot stand te brengen die per 1 januari 2015 in werking treden. De commissie Beheer is in december 2013 geïnformeerd over dit collegebesluit met kenmerk 2013/464480, dat wij voor de volledigheid toevoegen aan deze antwoorden.

De vernieuwde dienstverleningsovereenkomsten moeten er toe leiden dat de aansturing van het bedrijf door de gemeente beter beheersbaar en beter controleerbaar wordt. Spaarnelanden zal daar zijn interne organisatie op moeten aanpassen, evenals zijn manier van vastleggen van gegevens en de verantwoording over hetgeen zij hebben uitgevoerd. Het college verwacht dat de nieuw aan te trekken directeur daar een doorslaggevende rol in gaat spelen.

Het college vindt het belangrijk dat door middel van deze verbeteringen het bedrijf op orde komt en de gemeente volledig bepaalt en zicht heeft op wat Spaarnelanden voor activiteiten uitvoert. Naar de mening van het college wordt hiermee het doel bereikt dat vragensteller voor ogen staat: een doelmatiger aansturing van Spaarnelanden. Bovendien wordt dit doel op deze manier op betrekkelijk korte termijn en zonder extra kosten bereikt.

De gevraagde scenario's slaan een heel andere weg in. Het college schat in dat het opstellen en doorrekenen van deze scenario's meerdere maanden vergt en extra kosten met zich meebrengt, zonder dat dit gegarandeerd bijdraagt aan een verbeterde sturing en liefst ook lagere kosten. Een volledig terugdraaien van de verzelfstandiging en het weer in gemeentelijke dienst nemen van de medewerkers is namelijk een kostbare operatie, die hoogst waarschijnlijk leidt tot hogere kosten en in elk geval tot onrust onder de medewerkers. En een volledige verzelfstandiging in de vorm van het verkopen van de aandelen van de gemeente aan een andere partij is alleen gunstig als daar een goede prijs voor wordt ontvangen én daarna de dienstverlening tenminste op het zelfde niveau blijft of liever nog verbetert tegen lagere kosten. Het is bepaald geen uitgemaakte zaak dat dit theoretische scenario ook een haalbaar scenario is.

Vanuit het oogpunt van doelmatigheid willen wij blijven inzetten op de ingeslagen weg en vinden wij het niet verantwoord om capaciteit en geld vrij te maken voor het opstellen en doorrekenen van de gevraagde scenario's.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

J. Scholten

de burgemeester,

mr. B.B. Schneiders

Schriftelijke vragen ex artikel 38 van de fractie PvdA Haarlem over Spaarnelanden

Haarlem 26 januari 2014

Geacht College

De PvdA heeft met stijgende verbazing kennis genomen van de voorgenomen versterking van de top van het bedrijf Spaarnelanden door middel van het werven van een nieuwe directeur.

De directie van het bedrijf bestond uit een directeur een divisiemanager, een controller en vanaf januari 2013 versterkt met een directiesecretaris, die de directeur ondersteunde. Per 1 juni 2013 is de directeur vertrokken, waarna de rest van het directieteam op verzoek van de aandeelhouder en de raad van commissarissen de leiding van het bedrijf heeft overgenomen. De directiesecretaris is meegedeeld dat zijn functie vanaf 1 maart 2014 niet langer zal bestaan. Alle vier bovengenoemde personen verdienen meer dan een ton per jaar, waar de Haarlemse belasting betaler voor opdraait.

Onze vragen:

1. Heeft u vertrouwen in de wijze waarop het huidige directieteam het bedrijf leidt? Bent u het met de PvdA eens dat een bedrijf met ongeveer 250 medewerkers zou moeten kunnen volstaan met het huidige aantal fte's op directieniveau ?
2. Zo ja. Is het mogelijk om de inmiddels gestarte werving naar een extra directielid, stop te zetten en een haalbaarheidsonderzoek te starten om te kijken of er met de aanwezige managers de leiding van het bedrijf voortgezet kan worden?
3. In de commissie Bestuur van 16 januari 2014 heeft de PvdA voorgesteld om wethouder Mooij, van- uit zijn portefeuille belast met de functie van enige aandeelhouder bij Spaarnelanden, als president-commissaris aan te stellen bij Spaarnelanden. In de beantwoording hierop in de commissie gaf u aan dat ons voorstel mede een oplossing zou kunnen zijn om beter en directer geïnformeerd te worden over het wel en wee van Spaarnelanden. Wanneer kunnen we een voorstel daartoe van de wethouder/college verwachten om dit te formaliseren?

Met oog op de urgentie van het bovenstaande, verzoeken wij u de bovenstaande vragen zo spoedig mogelijk te behandelen, zodat deze nog in de huidige bestuursperiode behandeld kunnen worden.

Vriendelijke groet,

Roel Schaart

Namens de PvdA-fractie Haarlem

Aanvullende vraag ex artikel 38 van de fractie PvdA Haarlem over Spaarnelanden
van maandag 26 januari 2014.

Haarlem 27 januari 2014

Geacht College,

4. In het rapport van de Rekenkamer van najaar 2012 worden diverse voorstellen gedaan om de opdrachtnemer- opdrachtgever relatie tussen Spaarnelanden en de gemeente te verbeteren. De ervaring nu is dat de rolverdeling tussen gemeente en Spaarnelanden niet duidelijk is en voor onnodige dubbeling in de werkzaamheden zorgt. Wij zien graag dat Spaarnelanden doelmatig wordt aangestuurd. Kunt u ons op korte termijn een voorstel aanleveren waarin twee scenario's worden uitgewerkt: Een scenario waarbij de aansturing volledig onder verantwoordelijkheid van de gemeente valt en een scenario waarbij Spaarnelanden volledig verzelfstandigd is. Daarbij willen we ook inzicht in de financiële relaties per scenario, ook als het gaat om financieringsconstructies en uitstaande leningen.

Vriendelijke groet,

Roel Schaart

Namens de fractie PvdA Haarlem

Onderwerp: Opzeggen DVO's Spaarnelanden en invoeren nieuwe DVO structuur

BBV nr: 2013/464480

1. Inleiding

In aansluiting op het Rekenkameronderzoek “Spaarnelanden Dichtbij op afstand” uit 2012 (collegebesluit 2013/63719) en het artikel 213a onderzoek naar het functioneren van de afvalketen (collegebesluit 2012/177095) is een Verbeterplan opgesteld voor (de relatie met) Spaarnelanden. Eén van de verbeterpunten uit dit plan is het opstellen van een eenvoudige structuur voor de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) met Spaarnelanden.

Dit is de aanleiding voor het opzeggen van alle huidige DVO's en bestaande aanvullende opdrachten. Met Spaarnelanden is overeengekomen om voor 1 januari 2014 op te zeggen, één jaar opzegtermijn te betrachten en in deze periode nieuwe DVO's tot stand te brengen die per 1 januari 2015 in werking treden.

Met externe begeleiding is samen met Spaarnelanden een nieuwe eenvoudige en overzichtelijke DVO structuur vastgesteld, bestaande uit drie niveaus.

- DVO deel A: één koepelovereenkomst met algemene afspraken die van toepassing zijn op alle onderliggende inhoudelijke DVO's deel B.
- DVO deel B: in meerdere inhoudelijke DVO's deel B, verdeeld over 5 servicegebieden, worden prestatie-afspraken of service level agreements vastgelegd.
- DVO deel C: aan elk DVO deel B is een DVO deel C gekoppeld waarin de financiële afspraken worden vastgelegd.

Met Spaarnelanden is overeenstemming dat de nieuwe DVO structuur per 1 januari 2015 in werking treedt. Tot die tijd lopen alle huidige DVO's en aanvullende opdrachten door.

Het voorgaande geldt niet voor de DVO “Aannemerij”. Onder voorwaarde van opzegging voor 1 januari 2014 wordt deze overeenkomst, met het oog op een contractueel vastgestelde opzegtermijn van 2 jaar, per 1 januari 2016 definitief beëindigd.

2. Besluitpunten college

Het college van B&W besluit:

1. Met de brief in bijlage A alle overeenkomsten met Spaarnelanden op te zeggen en die voor 1 januari 2014 toe te sturen.
2. Een nieuwe DVO structuur met Spaarnelanden in te voeren.
3. Alle op te zeggen overeenkomsten met Spaarnelanden, met uitzondering van de DVO Aannemerij, aangepast in de nieuwe structuur per 1 januari 2015 voort te zetten.
4. De DVO Aannemerij per 1 januari 2016 definitief te beëindigen.
5. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
6. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit.
7. Het besluit wordt ter informatie gestuurd aan de commissie Beheer.

3. Beoogd resultaat

Door het opzeggen van de huidige overeenkomsten met Spaarnelanden voor 1 januari 2014 kan enerzijds de DVO Aannemerij op 1 januari 2016 definitief worden beëindigd en kunnen anderzijds de overige overeenkomsten in de nieuwe DVO structuur per 1 januari 2015 van start gaan. De nieuwe DVO structuur is zowel eenvoudiger, transparanter en flexibeler van opzet als resultaatgericht en afgestemd op de bij de gemeente in te voeren regiegedachte.

4. Argumenten

4.1 regiegericht

Met de vorming van de hoofdafdeling Gebiedsontwikkeling en Beheer is besloten om gebiedsgericht en in regie te gaan werken. Dit heeft vergaande gevolgen voor de aansturing van opdrachtnemers door de gemeente en de werkzaamheden die door de gemeente zelf worden uitgevoerd, ook met betrekking tot Spaarnelanden.

4.2 resultaatgericht

De huidige overeenkomsten (DVO Afval, Reiniging, Gladheidbestrijding, Service, BBGR, Groenonderhoud, Parkeren, Wagenparkbeheer, overige taken en alle aanvullende opdrachten) zijn inputgericht. Er wordt gestuurd op frequentie van werkzaamheden. In de regiegedachte wordt gestuurd op output. Het resultaat is maatgevend en hierop wordt gemonitord.

4.3 eenvoud

Er is behoefte aan een eenvoudigere DVO-structuur met het oog op de werkbaarheid en beheersbaarheid.

4.4 flexibel

De nieuwe overeenkomsten moeten ruimte bieden voor innovatie, aanpassingen, uitbreidingen maar ook voor eventuele bezuinigingen.

4.5 transparant

Het regiemodel waarbij de gemeente meer over laat aan Spaarnelanden en uitsluitend stuurt op het resultaat vraagt om meer inzicht in het doen en laten van Spaarnelanden. De wijze van rapporteren dient hierop te worden aangepast.

4.6 zakelijk

De contractrelatie tussen de gemeente en Spaarnelanden dient zakelijk te zijn. Dit betekent dat afspraken duidelijk en meetbaar moeten zijn.

4.7 samenwerking

De regiegedachte vraagt om meer samenwerking met Spaarnelanden in plaats van een verdere verzelfstandiging. Dit geeft aanleiding om de bestaande overeenkomsten onder het licht te houden.

4.8 communicatie

Op 30 september en 1 oktober 2013 is met Spaarnelanden overeen gekomen om tot een nieuwe DVO structuur te komen, de samenwerking te intensiveren en professionaliseren.

4.9 financiën

De aanpassing van de DVO-structuur vindt plaats binnen het in de begroting vastgestelde beschikbare financiële kader met Spaarnelanden.

4.10 juridisch

De overeenkomsten worden in samenwerking met de afdeling Juridische Zaken gewijzigd.

4.11 DVO Aannemerij

Met het oog op kosten en kwaliteit is het effectiever en efficiënter om de bestaande afspraak over onderhoud aan gemeentelijk bezit met de Aannemerij van Spaarnelanden niet voort te zetten. Door de overeenkomst voor 1 januari 2014 formeel op te zeggen, kan deze op 1 januari 2016 worden beëindigd.

Op basis van de afspraken die zijn gemaakt ten tijde van de verzelfstandiging van de Aannemerij, als onderdeel Service Bedrijf Haarlem, is Spaarnelanden verantwoordelijk voor het betrokken personeel. Dit is met Spaarnelanden besproken en wordt door de directie daarvan ook als zodanig onderkend. Spaarnelanden zal voor deze medewerkers een passende oplossing zoeken en heeft daar nog twee jaar de tijd voor, tot 1 januari 2016. Het college verwacht dat Spaarnelanden hierin zal slagen en zal als aandeelhouder van het bedrijf de vinger aan de pols houden.

5. Kanttekeningen

5.1 markconform

Hoewel Spaarnelanden zich moet kunnen vergelijken met marktpartijen in prijs en kwaliteit, zijn ze in financieel opzicht nog niet zover. Dit moet verder worden bewerkstelligd door het transparant rapporteren op basis van werkelijke kosten en periodiek evalueren van de prestaties aan de hand van benchmark gegevens.

5.2 geschiedenis

In een jarenlange relatie is zowel bij Spaarnelanden als de gemeente een werkwijze gegroeid die (nog) niet aansluit op de regiegedachte, waarop de nieuwe DVO-structuur is gebaseerd. De intenties zijn echter naar elkaar toe uitgesproken en de kentering is al in gang gezet. Het komende jaar is een transitiejaar.

6. Uitvoering

Met Spaarnelanden is overeenstemming om de huidige DVO's op te zeggen. Dit vindt voor 1 januari 2014 plaats. In 2014 wordt nog gewerkt met de bestaande DVO's. Per 1 januari 2015 vindt er een doorstart plaats in de nieuwe DVO-structuur.

2014/38771

9

De DVO Aannemerij moet voor 1 januari 2014 worden opgezegd om het contract op 1 januari 2016 te kunnen beëindigen.

7. Bijlagen

Collegebrief aan Spaarnelanden met formele opzegging van alle overeenkomsten en aanvullende opdrachten met Spaarnelanden (met uitzondering van de verzelfstandigings-convenanten).

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester